

YES! TEŚMY

20 LAT POLSKI W UE

Dwudziestolecie polszczyzny w Unii Europejskiej: przemiany i wyzwania

22 października 2024 r., Przedstawicielstwo KE w Polsce, ul. Jasna 14/16a, Warszawa

Biogramy prelegentów i abstrakty wystąpień

**Konferencja odbywa się pod patronatem honorowym Rady Języka Polskiego
przy Prezydium PAN.**

R A D A
JĘZYKA POLSKIEGO
PRZY PREZYDIUM PAN

DROGA POLSKI DO UE

Jan Truszczyński

Były ambasador Polski przy UE (1996- 2001), negocjator członkostwa Polski w UE (2001-2003), sekretarz stanu w MSZ (2005), dyrektor generalny ds. edukacji i kultury w Komisji Europejskiej (2010-2014).

SŁOWO WSTĘPNE + DYSKUSJA PANELOWA

Prof. UW, dr hab. Katarzyna Kłosińska

Językoznawczyni specjalizująca się w zagadnieniach związanych ze współczesną polszczyzną, zwłaszcza leksyką i semantyką oraz normą językową w perspektywie socjolingwistycznej. Innymi obszarami jej zainteresowań badawczych są: polito- i etnolingwistyka. Od 1999 r. jest członkinią Rady Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w latach 1999–2019 była jej sekretarzem naukowym, od 2019 r. pełni funkcję przewodniczącej Rady.

DYSKUSJA PANELOWA

Dr Seán Ó Riain, Ambasada Irlandii

Irlandzki dyplomata i językoznawca, obecnie szef sekcji politycznej w Ambasadzie Irlandii w Warszawie. W 2021 r. został mianowany pierwszym w historii dyrektorem ds. wielojęzyczności w irlandzkim Ministerstwie Spraw Zagranicznych, z misją zmotywowania wszystkich irlandzkich dyplomatów do nauki i używania innych języków. Jego rozprawa doktorska z Trinity College w Dublinie dotyczy planowania językowego w Irlandii i Quebecu. W latach 2007–2015 był oddelegowanym ekspertem krajowym w Komisji Europejskiej w Brukseli, kierując sekcją języka irlandzkiego w *Web Translation Unit*. Jego najnowsza książka, napisana wspólnie z profesorem Alice Leal, to „Language Policy and the Future of Europe” (Routledge 2023).

DYSKUSJA PANELOWA

Dr Karolina Stefaniak, Dyrekcja Generalna ds. Tłumaczeń Pisemnych Komisji Europejskiej

Lingwistka i tłumaczka, absolwentka Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego. W 2008 r. obroniła pracę doktorską na temat komunikacji między lekarzem a pacjentem. Od 2008 r. pracuje w Departamencie Języka Polskiego Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Pisemnych Komisji Europejskiej w Luksemburgu, gdzie od ośmiu lat pełni funkcję koordynatora ds. jakości. Opublikowała kilkanaście artykułów na temat tłumaczeń specjalistycznych i instytucjonalnych, tłumaczenia i pracy terminologicznej w UE oraz tłumaczenia maszynowego.

DYSKUSJA PANELOWA

Dr Justyna Giczela-Pastwa, Uniwersytet Gdański

Doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, anglistka, magister sztuki (AM Gdańsk), tłumaczka tekstów specjalistycznych, adiunkt w Zakładzie Translatoryki Anglistycznej UG. Autorka kilkunastu publikacji z zakresu przekładoznawstwa. Do jej głównych zainteresowań badawczych należą tłumaczenia prawnicze, dydaktyka przekładu, translatoryka korpusowa i przekład na język obcy.

POLSZCZYZNA JĘZYKIEM UNIJNEGO PRAWODAWSTWA I ORZECZNICTWA + DYSKUSJA PANELOWA

Łukasz Habiak, Służba Prawna KE

Członek Służby Prawnej Komisji Europejskiej w Brukseli, gdzie od 2009 r. jako prawnik-legislator zajmuje się redagowaniem i weryfikacją projektów aktów prawnych; występuje również jako pełnomocnik KE w postępowaniach przed Trybunałem Sprawiedliwości i Sądem UE. W latach 2007-2009 zatrudniony jako tłumacz w Dyrekcji Generalnej ds. Tłumaczeń Pisemnych KE w Luksemburgu. Przed 2007 r. wykonywał zawód prawnika w kilku kancelariach we Wrocławiu. Absolwent Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego (2004) oraz Kolegium Europejskiego w Brugii (2005).

Na wstępie przedstawię zarys ram prawnych i instytucjonalnych użycia języka polskiego w redagowaniu aktów prawa Unii oraz orzeczeń TSUE. Następnie omówię wpływ wywierany przez wielojęzyczny charakter prawa Unii na teksty w języku polskim. Na zakończenie zaprezentuję przykłady aktualnych wyzwań, przed którymi staje polszczyzna jako język unijnych tekstów prawnych.

WYBRANE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA WIELOJĘZYCZNOŚCI W TRYBUNALE SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ + DYSKUSJA PANELOWA

Maciej Markiewicz, Trybunał Sprawiedliwości UE, Dyrekcja Generalna ds. Wielojęzyczności

Urodzony 11/10/1972, absolwent wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu oraz Wydziału Prawa Uniwersytetu Rennes 1 we Francji. Od lutego 1997 r. do maja 2003 r. pracownik Urzędu Komitetu Integracji Europejskiej w Departamencie Harmonizacji Prawa i następnie w Departamencie Prawa Europejskiego. W okresie od października 2002 r. do maja 2003 r. zastępca dyrektora Departamentu Prawa Europejskiego. Od czerwca 2003 r. do grudnia 2004 r. pracownik kontraktowy w Komisji Europejskiej w Dyrekcji ds. Rynku Wewnętrznego w Brukseli. Od grudnia 2004 r. do maja 2024 r. kierownik wydziału tłumaczeń języka polskiego w Dyrekcji Generalnej ds. Wielojęzyczności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu. Od maja 2024 r. dyrektor dyrekcji tłumaczeń prawniczych A, w Dyrekcji generalnej ds. Wielojęzyczności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej w Luksemburgu, nadzorujący między innymi wydziały tłumaczeń francuskiego, niemieckiego, włoskiego, hiszpańskiego, bułgarskiego, czeskiego, estońskiego, fińskiego, węgierskiego, litewskiego, maltańskiego i słowackiego.

Prezentacja pozwoli na zrozumienie wielojęzyczności jako integralnej części postępowań przed Trybunałem i przed Sądem. W ramach części poświęconej zarządzaniu wielojęzycznością przedstawione zostanie w zwięzły sposób między innymi znaczenie języka obrad, języka postępowania i tzw. języków pośrednich w odniesieniu do tłumaczeń pisemnych. W dalszej części nastąpi skrótowne przedstawienie metodologii tłumaczenia prawniczego dokonywanego przez prawników lingwistów w TSUE.

JAKOŚĆ PRAWA W PROCESIE JEGO PARLAMENTARNEGO STANOWIENIA

Dr Jarosław Lichocki, Biuro Legislacyjne Sejmu RP

Doktor nauk prawnych, radca prawny, od 2003 r. zatrudniony na stanowisku legislatora w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Sejmu. Absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego. Ukończył podyplomowe studia w zakresie zagadnień legislacyjnych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego. Był wykładowcą Studium Prawno – Samorządowego w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk oraz prelegentem wielu szkoleń i kursów (m. in. program szkoleniowy pt. „Różne rodzaje notyfikacji w procesie legislacyjnym”, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, „Doskonalenie i standaryzacja procesu legislacyjnego w urzędach obsługujących organy władzy publicznej”, KSAP 2018 i 2019 r. oraz w programie szkoleniowym dla rządowych i parlamentarnych służb legislacyjnych w ramach projektu „Promowanie i wdrażanie programów udoskonalenia i ujednoczenia technik legislacyjnych w urzędach obsługujących organy władzy publicznej” w 2012 r.). Autor publikacji naukowych z zakresu legislacji oraz notyfikacji unijnych.

W ramach wystąpienia poruszone zostaną czynniki wpływające na jakość stanowionego przez parlament prawa. Poruszone zostaną m. in. kwestie postulowane przez licznych specjalistów w zakresie standaryzacji procesu stanowienia prawa oraz języka prawnego. W ramach postulatów związanych z jakością języka prawnego przedstawiony zostanie również zarys problematyki określoności przepisów prawa.

MIĘDZY PRAWEM A JĘZYKIEM – WYBRANE ASPEKTY PRACY DEPARTAMENTU DZIENNIKÓW URZĘDOWYCH I TEKSTÓW JEDNOLITYCH RZĄDOWEGO CENTRUM LEGISLACJI

Dr Alicja Witorska, Rządowe Centrum Legislacji

Główny specjalista w Departamencie Dzienników Urzędowych i Tekstów Jednolitych; absolwentka Wydziału Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Podyplomowego Studium Zagadnień Legislacyjnych Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego, studiów doktoranckich na Wydziale Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego; autorka m.in. haseł do słowników języka polskiego, artykułów naukowych, rozprawy doktorskiej pt. „Interpunkcja w aktach prawnych ogłaszanych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej”.

W wystąpieniu zostaną przedstawione zadania Departamentu Dzienników Urzędowych i Tekstów Jednolitych Rządowego Centrum Legislacji, ze szczególnym uwzględnieniem etapu adiustacji

projektów rozporządzeń i ustaw przygotowywanych przez Rząd, które docelowo będą ogłaszane w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

EUROLEKT – UNIJNA ODMIANA POLSKIEGO JĘZYKA PRAWNEGO + DYSKUSJA PANELOWA

Prof. UW, dr hab. Łucja Biel

Doktor habilitowana w zakresie językoznawstwa, profesor w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, kierownik zespołu badawczego EUMultiLingua, redaktor naczelna periodyku *The Journal of Specialised Translation*, a także tłumaczka przysięgła języka angielskiego. Jej zainteresowania naukowe koncentrują się głównie wokół problematyki przekładu unijnego i języka unijnych aktów prawnych – eurolektu. Autorka licznych publikacji w tym zakresie, m.in. monografii *Lost in the Eurofog* (Peter Lang, 2014) oraz współredaktorka *Handbook of Terminology: Legal Terminology* (Benjamins, 2023), *Institutional Translator Trainer* (Routledge, 2022) czy *Quality Aspects in Institutional Translation* (Language Science Press, 2017).

Eurolekt jest hybrydową odmianą języka prawnego, która kształtuje się w środowisku wielojęzycznym na potrzeby Unii Europejskiej jako organizacji ponadnarodowej. Badania pokazują, iż eurolekt istotnie różni się od krajowej odmiany języka prawnego. W wystąpieniu przedstawię specyfikę polskiego eurolektu, jego ewolucję oraz czynniki wpływające na jego jakość.

POLSKI JĘZYK PRAWA KRAJOWEGO I PRAWA UE – WZAJEMNE WPŁYWY NA PRZESTRZENI 20 LAT

Dr Agnieszka Doczekalska, Akademia Leona Koźmińskiego

Adiunkt w Katedrze Prawa Międzynarodowego i Prawa UE Kolegium Prawa Akademii Leona Koźmińskiego, doktor nauk prawnych, tłumaczka. Przedmiot jej badań obejmuje język prawny UE, przekład prawniczy oraz wpływ nowych technologii na tworzenie i wykładnię prawa. Członkini Zespołu Języka Prawnego Rady Języka Polskiego.

Język polski od 20 lat wyraża nie tylko normy prawa krajowego, lecz również wraz z innymi językami urzędowymi UE formułuje normy prawa unijnego. Autonomiczne prawo Unii tworzy własną siatkę pojęciową i terminologiczną niezależną od języka prawa krajowego. Przy czym ponadnarodowa terminologia prawna powstaje w oparciu o języki mające status języków urzędowych w państwach członkowskich. Zatem wzajemne wpływy krajowych i unijnych języków prawnych są nieuniknione. Podczas wystąpienia przedstawione zostaną zmiany, jakim podlega polski język prawny w trakcie tworzenia prawa UE, a także w jaki sposób polski język prawa krajowego i unijnego oddziałują na siebie podczas tworzenia, transpozycji i wykładni prawa Unii Europejskiej.